

КАЗЬМІРУК Дмитро

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

НАГОРНА Олена

старший викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ЮРИСДИКЦІЙНІ ПИТАННЯ ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ,
ДІЙ ТА БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ
ТА ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ**

В сучасному світі питання юрисдикції та оскарження рішень, дій та бездіяльності державних та приватних виконавців набувають все більшого значення у контексті правового регулювання. Запитання виконавчого процесу не лише стосуються ефективного виконання рішень, але й мають важливий вплив на захист прав і інтересів громадян та юридичних осіб.

Оскарження дій виконавців та їх рішень є складною та актуальною проблемою, яка стоїть перед сучасною правовою системою. У зв'язку з розмаїттям державних та приватних структур, що здійснюють виконавчу діяльність, виникають нові виклики у сфері юрисдикційних відносин. Питання визначення компетенції, меж влади та правовідносин, пов'язаних із забезпеченням виконання рішень, набувають нових розмірів у світлі соціально-економічного контексту та технологічного прогресу [1, с.96].

Виконавче провадження є завершальною фазою судового процесу та обов'язковим виконанням судових та інших органів (посадових осіб) прийнятих рішень. Це включає сукупність заходів, передбачених законом, які спрямовані на примусове виконання рішень в межах повноважень та визначених Конституцією України, законами та іншими нормативно-правовими актами, у тому числі тими, що підлягають обов'язковому виконанню за Законом України «Про виконавче провадження».

Відповідно до статті 74 цього Закону, сторони, інші учасники та особи можуть оскаржувати рішення, дії або бездіяльність виконавця та посадових осіб органів державної виконавчої служби стосовно виконання судових рішень перед судом, який видав виконавчий документ, відповідно до передбачених законом процедур. Рішення та дії, що стосуються виконання рішень інших органів (посадових осіб), також можуть бути оскаржені сторонами та іншими учасниками до відповідного адміністративного суду в установленому законом порядку [2, с.142].

Також, рішення та дії виконавця та посадових осіб органів державної

виконавчої служби можуть бути оскаржені протягом 10 робочих днів з моменту, коли особа стала відома або повинна була дізнатися про порушення її прав, свобод чи законних інтересів. Рішення виконавця щодо відкладення проведення виконавчих дій може бути оскаржене протягом трьох робочих днів з моменту, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення її прав, свобод чи законних інтересів.

Статтею 262 Цивільного процесуального кодексу України передбачено, що суд може ухвалити окрему ухвалу стосовно приватного виконавця та направити її органам, які мають повноваження притягнути таких осіб до дисциплінарної відповідальності або органу досудового розслідування у разі визнання судом, що дії (або бездіяльність) приватного виконавця можуть мати ознаки кримінального правопорушення [3, с.117].

Один із засобів юридичного захисту сторін у виконавчому провадженні судовий контроль за виконанням судових рішень у цивільних справах. Цей контроль передбачає, що певні процесуальні дії в рамках виконавчого провадження можуть бути проведені лише з дозволу суду. Крім того, суд зобов'язаний розглядати скарги на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця та інших посадових осіб державної виконавчої служби щодо виконання судових рішень (відповідно до пункту 1 постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України від 07 лютого 2014 року № 6 «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судових рішень у цивільних справах») [4, с.98].

Сторони виконавчого провадження мають право звертатися до суду із скаргою, якщо вони вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця порушено їхні права чи свободи в процесі виконання судового рішення згідно із Цивільним процесуальним кодексом України.

Справи, що стосуються оскарження постанов державного виконавця з питань стягнення виконавчого збору, витрат на проведення виконавчих дій та нарахування штрафів у виконавчих провадженнях щодо примусового виконання судового рішення у цивільних справах, належать до компетенції адміністративних судів [5, с.64].

У висновку слід підкреслити, що юрисдикційні питання, пов'язані з оскарженням рішень, дій та бездіяльності державних та приватних виконавців, представляють собою значущий виклик для сучасної правової системи. Важливо враховувати розвиток суспільства, технологічні зміни та різноманітність виконавчих структур при розробці ефективних механізмів юрисдикційного контролю.

Необхідність чіткого визначення компетенції, забезпечення правової відповідальності та створення доступних та швидких процедур оскарження стає критичною для забезпечення справедливості та захисту прав громадян.

Забезпечення прозорості та довіри до системи виконавчої влади вимагає системних зусиль у вирішенні юрисдикційних питань та оптимізації процесу оскарження.

1. Сучасні проблеми цивільного права та процесу : навч. посіб. / С. О. Сліпченко, О. В. Синегубов, В. А. Кройтор та ін. ; за ред. Ю. М. Жорнокуя та Л. В. Красицької. Харків : Право, 2017. 808 с.
2. Цивільний процес України: підручник / кол. авторів; за ред. Ц58 В. О. Кучера. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 768 с.
3. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія / В.В.Комаров, К.В. Гусаров, Н.Ю.Сакара та ін.; за ред. В.В. Комарова. Х.: Право, 2016. 743 с.
4. Короєд С. О. Процесуальне забезпечення ефективності цивільного судочинства : дис. д-ра юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2014. 489 с.
5. Цивільний процес України : Навч. посіб. для студ. юрид. спец. закладів вищої освіти / І. О. Ізарова, Р. Ю. Ханік-Посполітак. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : ВД «Дакор», 2019. 274 с.

КАРВАЦЬКА Світлана Богданівна,
докторка юридичних наук, професорка,
професорка кафедри міжнародного
права та порівняльного правознавства

СТРОЇЧ Марія Іванівна,
асистентка кафедри міжнародного
права та порівняльного правознавства
Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича

МІЖДЕРЖАВНІ ПОЗОВИ УКРАЇНИ ДО ЄСПЛ: ПРОБЛЕМИ РОЗГЛЯДУ ТА ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ ХАРАКТЕР РІШЕНЬ

Україна подала проти РФ до ЄСПЛ п'ять міждержавних позовів, які на сьогодні на розгляді. Меморандум РЄ про наслідки війни в Україні для прав людини (Memorandum on the human rights consequences of the war in Ukraine) від 8 липня 2022 р. зазначає, що ЄСПЛ прийняв до розгляду справи (сторонами яких є Україна і РФ), що стосуються дій, які вчинені під час війни в Україні, і які є порушенням ЄКПЛ. ЄСПЛ вирішив, що більшість пунктів скарги, яку подала Україна щодо насильницьких зникнень; жорстокого поводження; незаконних затримань; незаконних обшуків приватної власності; утисків; заборони публічних зібрань, а також залякування та незаконне затримання організаторів демонстрацій; заборони української мови в школах та переслідування україномовних дітей у школі, а також обмеження свободи пересування між Кримом та материковою частиною України є прийнятними.